

Εμπόδια και ευκαιρίες συνύπαρξης

Barriers and opportunities for togetherness

Πληροφορίες και δεδομένα για θέματα ισότητας και συμπερίληψης στην Ελλάδα / Evidence and data on aspects of equality and inclusion in Greece

Η συνύπαρξη ατόμων, φύλων, εθνικοτήτων, γενεών και πολιτισμών μοιάζει πιο απαραίτητη από ποτέ σε έναν κόσμο που γερνάει, ταράζεται γεωπολιτικά και αντιμετωπίζει μια πρωτόγνωρη κλιματική κρίση.

Ο ανεξάρτητος, μη-κερδοσκοπικός οργανισμός έρευνας και ανάλυσης διαNEOσις παράγει από το 2016 ερευνητικό έργο για τα σημαντικά θέματα της εποχής μας. Μέσα από σειρά ερευνών, ο οργανισμός έχει αποτυπώσει διαδεδομένα στερεότυπα και προκαταλήψεις του ελληνικού πληθυσμού απέναντι σε πολλές ειδικές ομάδες. Η μεγάλη δημοσκοπική έρευνα «Τι πιστεύουν οι Έλληνες» διερευνά τις βαθύτερες αξίες, αντιλήψεις και συμπεριφορές του πληθυσμού που ζει στην Ελλάδα, και έχει πραγματοποιηθεί σε έξι κύματα, σε διάρκεια οκτώ ετών. Η περιοδικότητα της έρευνας επιτρέπει επιπλέον την αποτύπωση άλλοτε ανεπαίσθητων, άλλοτε ριζικών μετατοπίσεων στις αξίες του πληθυσμού. Ακόμα, το 2020 η διαNEOσις εστίασε περισσότερο στο θέμα της μετανάστευσης και δημοσίευσε δημοσκοπική έρευνα, καθώς και δευτερογενείς αναλύσεις, για τις απόψεις των μεταναστών και των προσφύγων που βρίσκονται στη χώρα, σε δείγμα Αλβανών, Γεωργιανών, Σύρων και Αφγανών κατοίκων της Ελλάδας. Στοιχεία και δεδομένα από αυτές τις έρευνες, πολλά από τα οποία θα διαβάσετε στο έντυπο που κρατάτε, δίνουν μια συνολική εικόνα τόσο των εμποδίων, όσο και των σημαντικών ευκαιριών για συνύπαρξη και συμπερίληψη στην ελληνική κοινωνία.

Διαβάστε περισσότερα για τις έρευνες και τη δραστηριότητα της διαNEOσις στο dianeosis.org

Coexistence of individuals, genders, nationalities, generations and cultures seems more important than ever in a world that is aging, facing both geopolitical tensions and an unprecedented climate crisis.

The independent, non-profit research and policy institute diaNEOsis has been conducting research work on the important issues of our time since 2016. Through a series of studies, diaNEOsis has captured prevailing stereotypes and biases of the Greek population towards some groups of special interest. The major survey “What Greeks believe” which has been carried out in six waves within eight years, explores deeper values, perceptions and attitudes of those residing in Greece. The periodicity of the poll also allows us to capture sometimes subtle, sometimes radical shifts in the values of the population. Moreover, in 2020 diaNEOsis focused on the issue of immigration and published a poll, as well as secondary analyses, on the views of immigrants and refugees living in the country, obtained from a sample of Albanian, Georgian, Syrian and Afghan residents of Greece. Evidence and data from these surveys, many of which you will read here, give an overall image of both the obstacles and the important opportunities for coexistence and inclusion in Greek society.

Find out more about diaNEOsis' research and activities at dianeosis.org

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Ορολογία¹

Πρόσφυγες

Οι πρόσφυγες είναι άνθρωποι που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τη χώρα τους και να αναζητήσουν ασφάλεια σε άλλη χώρα. Δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα τους επειδή υπάρχει φόβος δίωξής τους εξαιτίας της ταυτότητας, των πεποιθήσεων ή δηλώσεών τους, ή λόγω ένοπλης σύγκρουσης, βίας ή σοβαρής απειλής κατά της δημόσιας τάξης.

Μετανάστες

Ο όρος «μετανάστης» δεν ορίζεται από το διεθνές δίκαιο και χρησιμοποιείται με διαφορετικές συνδηλώσεις. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ συνιστά ο όρος να χρησιμοποιείται για να προσδιορίσει άτομα που μετακινούνται κατ' επιλογή και όχι για να ξεφύγουν από συγκρούσεις ή διώξεις, συνήθως διασχίζοντας διεθνή σύνορα («διεθνείς μετανάστες»), π.χ. για να επανενωθούν με μέλη της οικογένειάς τους που βρίσκονται ήδη στο εξωτερικό, για να αναζητήσουν τα προς το ζην ή για διάφορους άλλους σκοπούς.

Εσωτερικά εκτοπισμένοι

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών για τον εσωτερικό εκτοπισμό, οι εσωτερικά εκτοπισμένοι είναι:

«[...] τα πρόσωπα ή οι ομάδες προσώπων που αναγκάστηκαν ή υποχρεώθηκαν να φύγουν ή να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους ή τους τόπους συνήθους διαμονής τους, κυρίως ως αποτέλεσμα –ή για να αποφύγουν τις συνέπειες– ένοπλων συγκρούσεων, καταστάσεων γενικευμένης βίας, παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή φυσικών/ανθρωπογενών καταστροφών, και τα οποία δεν έχουν διασχίσει διεθνώς αναγνωρισμένα σύνορα κράτους».

IMMIGRATION

Terminology¹

Refugees

Refugees are people forced to leave their country and seek safety in another country. They are unable to return to their country because of feared persecution as a result of who they are, what they believe in or say, or because of armed conflict, violence or serious public disorder.

Immigrants

The term “immigrant” is not defined by international law and is used with different connotations. UNHCR recommends that the term be used to designate people who move by choice rather than to escape conflict or persecution, usually across an international border (“international immigrants”), for instance to join family members already abroad, to search for a livelihood, or for a range of other purposes.

Internally displaced persons

According to the United Nations Guiding Principles on Internal Displacement, internally displaced persons are:

“[...] persons or groups of persons who were forced or obliged to flee or leave their homes or places of habitual residence, in particular as a result of –or in order to avoid the consequences of– armed conflict, situations of generalized violence, violations of human rights or natural/human-made disasters, and who have not crossed internationally recognized state border”.

Μετακινήσεις πληθυσμών στον κόσμο

280 εκατ. άτομα ήταν μετανάστες το 2020, δηλαδή το **3,6%** του παγκόσμιου πληθυσμού.²

831 δισ. δολάρια μεταφέρθηκαν παγκοσμίως σε εμβάσματα το 2022· το **78%** από αυτά κατευθύνθηκαν προς χώρες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος.³

26,4 εκατ. άτομα αναγκάστηκαν να μετακινηθούν στο εσωτερικό των χωρών τους το 2023 εξαιτίας φυσικών καταστροφών.⁴

Η κλιματική αλλαγή αναμένεται να δημιουργήσει **216 εκατ.** εσωτερικά εκτοπισμένους έως το 2050.⁵

500 εκατ. αφίξεις τουριστών στα εθνικά σύνορα παγκοσμίως το 2023.⁶

Μόνιμος πληθυσμός με ιθαγένεια άλλης χώρας στην Ελλάδα⁷

Το 2021 διέμεναν μόνιμα στην Ελλάδα **765.600** άτομα με ιθαγένεια άλλης χώρας, δηλαδή το **7%** του συνόλου των κατοίκων της χώρας.

Ο πληθυσμός αυτός **μειώθηκε κατά 16%** από την προηγούμενη απογραφή, το 2011.

Αριθμός ατόμων με ιθαγένεια άλλης χώρας που ζουν στην Ελλάδα⁸

374.900 Αλβανοί

35.400 Βούλγαροι

35.300 Πακιστανοί

28.300 Ρουμάνοι

26.100 Γεωργιανοί

17.200 Μπαγκλαντεσιανοί

16.400 Ουκρανοί

15.500 Αφγανοί

Global population mobility

280 million people were immigrants in 2020, i.e. **3.6%** of the world population.²

\$831 billion in remittances was sent globally in 2022, **78%** of which went to low and middle-income countries.³

26.4 million people were forced to move within their countries in 2023 due to natural disasters.⁴

Climate change is expected to create **216 million** internally displaced persons by 2050.⁵

500 million tourist arrivals at national borders worldwide in 2023.⁶

Population with foreign citizenship in Greece⁷

In 2021, **765,600** people with citizenship of another country resided permanently in Greece, i.e. **7%** of the total population of the country.

This population has **decreased by 16%** since the previous population census, in 2011.

Number of foreign nationals residing in Greece⁸

374,900 Albanians

35,400 Bulgarians

35,300 Pakistanis

28,300 Romanians

26,100 Georgians

17,200 Bangladeshis

16,400 Ukrainians

15,500 Afghans

500 ερωτήσεις σε 964 σελίδες

περιλαμβάνει η Τράπεζα Θεμάτων για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας.⁹ Μία από αυτές:¹⁰

«Σύμφωνα με τη Μυθολογία των αρχαίων Ελλήνων, οι μόνοι άνθρωποι που σώθηκαν από τον μεγάλο κατακλυσμό ήταν:

- A. Ο Ζεός και ο Ποσειδώνας
- B. Ο Περσεύς και η Ανδρομέδα
- Γ. Ο Πάρης και η Ελένη
- Δ. Ο Δευκαλίων και η Πύρρα»

Εκτιμώμενος αριθμός ασυνόδευτων ανηλίκων στην Ελλάδα (Ιούλιος 2024)¹¹: **1.772**

Εκ των οποίων:

90% είναι αγόρια

10% είναι κορίτσια

14% είναι <15 ετών

To acquire the Greek citizenship, candidates have to study **964 pages of 500 multiple choice questions.**⁹ One of them:¹⁰

“According to ancient Greek Mythology, the only people saved from the great flood were:

- A. Zeus and Neptune
- B. Perseus and Andromeda
- C. Paris and Helen
- D. Deucalion and Pyrrha”

Estimated number of unaccompanied minors in Greece (July 2024)¹¹: **1,772**

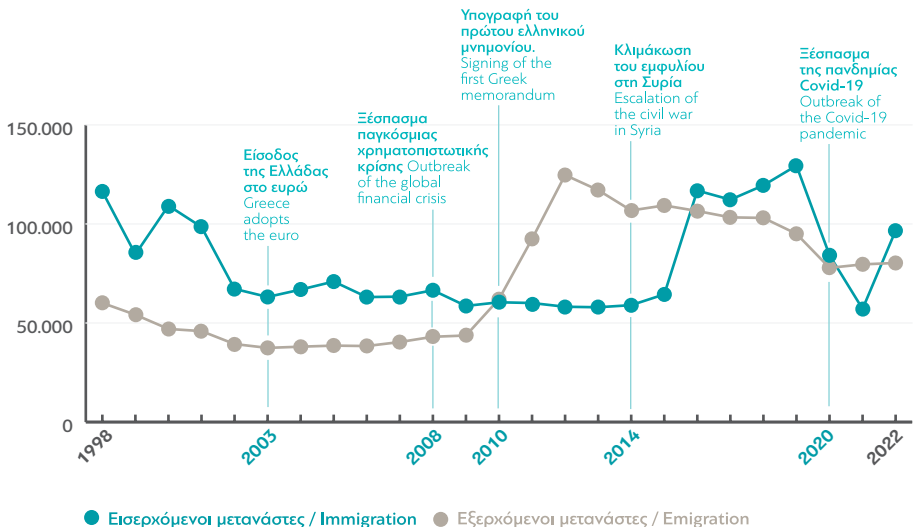
Of which:

90% are boys

10% are girls

14% are <15 years old

Εισερχόμενοι – εξερχόμενοι μετανάστες¹² / Immigration and emigration¹²

«εγκαταλείπεις το σπίτι σου όταν το σπίτι δεν σε αφήνει να μείνεις»¹³

“you only leave home when home won't let you stay”¹³

Τι πιστεύουν οι πρόσφυγες και οι μετανάστες;

Στοιχεία από δημοσκοπική έρευνα της διαNEOσις σε δείγμα Αλβανών, Γεωργιανών, Σύρων και Αφγανών κατοίκων της Ελλάδας το 2019.¹⁴

1 στους 2 πρόσφυγες/μετανάστες δηλώνουν ότι έφυγαν από την πατρίδα τους για να αποφύγουν τη βία στη χώρα καταγωγής τους.

6 στους 10 πρόσφυγες/μετανάστες δηλώνουν ότι πριν από την άφιξή τους στην Ελλάδα είχαν βιώσει άγχος και στρες.

84% των προσφύγων και μεταναστών στην Ελλάδα δηλώνουν ανασφάλιστοι.

Η πλειοψηφία (**54%**) των παλαιότερων μεταναστών στην Ελλάδα (Αλβανοί, Γεωργιανοί) δηλώνουν ότι πλέον έχουν πτυχίο πανεπιστημίου.¹⁵

Ποια θεωρούν **τα πιο σημαντικά εμπόδια** για την ένταξη;

- Γλώσσα
- Έλλειψη χρημάτων
- Έλλειψη πληροφόρησης

Περισσότεροι από τους μισούς πρόσφυγες/μετανάστες δηλώνουν ότι αισθάνονται ευγνωμοσύνη (**59%**) και αγάπη (**55%**) απέναντι στους Έλληνες. **18%** των προσφύγων/μεταναστών δηλώνουν ότι κατά τη διαμονή τους στην Ελλάδα έχουν δεχθεί προσβολές ή έχουν παρενοχληθεί.

What do refugees and immigrants believe?

Evidence from a 2019 poll on a sample of Albanian, Georgian, Syrian and Afghan residents of Greece, conducted by diaNEOsis.¹⁴

1 in 2 refugees/immigrants say they left their country to escape violence in their country of origin.

6 out of 10 refugees/immigrants say that before their arrival in Greece they had experienced anxiety and stress.

84% of refugees and immigrants in Greece state that they work without health or pension benefits.

The majority (**54%**) of immigrants that arrived earlier in Greece (Albanians, Georgians) declare that they now have a university degree.¹⁵

What do they see as **the most important barriers** to integration in the Greek society?

- Language
- Lack of money
- Lack of information

More than half of refugees/immigrants say that they feel gratitude (**59%**) and love (**55%**) towards the Greeks.

18% of refugees/immigrants say that during their stay in Greece they have been subjected to insulting behaviour or been harassed.

Τι πιστεύει ο ελληνικός πληθυσμός για τους μετανάστες

Στοιχεία από τη δημοσκοπική έρευνα της διαNEOσις «Τι πιστεύουν οι Έλληνες» σε δείγμα αντιπροσωπευτικό του ελληνικού πληθυσμού το 2024.¹⁶

8 στους 10 θεωρούν ότι σε δέκα χρόνια η Ελλάδα θα είναι μια χώρα με πολλούς μετανάστες από διαφορετικές χώρες.

6 στους 10 θεωρούν ότι σε δέκα χρόνια οι Έλληνες θα έχουν γίνει πιο ανεκτικοί στη διαφορετικότητα.

56% βλέπουν θετικά τους πρόσφυγες.

40% βλέπουν θετικά τους μετανάστες.

Δεκτικότητα απέναντι σε μετανάστες διαφορετικής καταγωγής

Θετικές γνώμες απέναντι σε μετανάστες από τα Βαλκάνια: **66%**

από τη Λατινική και Κεντρική

Αμερική: **59%**

από την Αφρική: **52%**

από την Ασία: **50%**

από τη Μέση Ανατολή: **39%**

7 στους 10 θεωρούν ότι τα παιδιά των νόμιμων μεταναστών θα πρέπει να λαμβάνουν άμεσα την ελληνική υπηκοότητα.

7 στους 10 θεωρούν ότι η διαδικασία απόκτησης ιθαγένειας θα πρέπει είτε να παραμείνει ως έχει είτε να γίνει αυστηρότερη.

Η πλειοψηφία θεωρεί ότι η ένταξη μεταναστών «με κριτήρια και κανόνες» θα ωφελήσει την Ελλάδα στο δημογραφικό (**58%**), στην οικονομία (**58%**) και στο ασφαλιστικό σύστημα (**52%**).

Attitudes of the Greek population towards immigrants

Evidence from diaNEOsis' poll "What Greeks believe" obtained from a sample representative of the population that lives in Greece in 2024.¹⁶

8 out of 10 think that in ten years Greece will be a country with many immigrants from different countries.

6 out of 10 believe that in ten years Greeks will have become more tolerant of diversity.

56% have a positive view of refugees.

40% have a positive view of immigrants.

Attitudes towards immigrants of different origin

Positive opinions towards immigrants from the Balkans: **66%**

from Latin and Central America: **59%**

from Africa: **52%**

from Asia: **50%**

from the Middle East: **39%**

7 out of 10 believe that the children of legal immigrants should immediately receive Greek citizenship.

7 out of 10 think that the requirements for acquiring Greek citizenship should either remain as they are or be made stricter.

The majority believes that the integration of immigrants "under criteria and regulations" will benefit Greece's demographic profile (**58%**), economy (**58%**) and insurance system (**52%**).

6 στους 10 συμφωνούν η Ελλάδα να δέχεται μετανάστες σύμφωνα με τις ανάγκες της οικονομίας της.

7 στους 10 θεωρούν ότι η Ελλάδα πρέπει να υιοθετήσει μια πιο αυστηρή στάση στη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών.

3 στους 4 θεωρούν ότι η ΕΕ θα πρέπει να αποκτήσει κοινή ευρωπαϊκή πολιτική για τη μετανάστευση.

65% θεωρούν ότι πρέπει να χορηγείται γρήγορα άσυλο σε όσους το δικαιούνται.

6 στους 10 δηλώνουν ότι θα μετανάστευαν οι ίδιοι στο εξωτερικό αν έβρισκαν καλύτερες συνθήκες εργασίας και καλύτερη αμοιβή.

ΦΥΛΟ

Ορολογία*¹⁷

Βιολογικό φύλο

Βιολογικά και φυσιολογικά χαρακτηριστικά που ορίζουν το άτομο ως γυναίκα ή άνδρα ή ίντερσεξ.

Κοινωνικό φύλο

Το σύνολο των κοινωνικά προσδιορισμένων έμφυλων ρόλων, καθώς και το σύστημα σκέψης και ιδεολογικών αναπαραστάσεων που προσδιορίζουν πολιτισμικά τα φύλα.

Χαρακτηριστικά φύλου

Τα χρωμοσωμικά, γονιδιακά και ανατομικά χαρακτηριστικά του ατόμου, τα οποία συμπεριλαμβάνουν πρωτογενή χαρακτηριστικά, όπως τα αναπαραγωγικά όργανα, και δευτερογενή χαρακτηριστικά, όπως η μυϊκή μάζα, η ανάπτυξη μαστών ή τριχοφυΐας.

* Οι ορισμοί βασίζονται σε επίσημες πηγές. Ωστόσο, οι συγκεκριμένοι ορισμοί μπορεί να μην εκφράζουν όλα τα άτομα αλλά και να μεταβάλλονται με το πέρασμα του χρόνου.

6 out of 10 agree that Greece should accept immigrants according to the needs of its economy.

7 out of 10 believe that Greece should adopt a stricter attitude in the management of migration flows.

3 out of 4 believe that the EU should have a common European immigration policy.

65% believe that asylum should be granted quickly to those who are entitled to it.

6 out of 10 say they would migrate abroad themselves if they found better working conditions and better pay.

SEX & GENDER

Terminology*¹⁷

Sex

Biological and physiological characteristics that define a person as female or male or intersex.

Gender

The set of socially determined gender roles, as well as the system of thought and ideological representations that culturally define genders.

Sex characteristics

The chromosomal, genetic and anatomical characteristics of the person, which include primary characteristics, such as genitalia, and secondary characteristics, such as muscle mass, breast development or hair growth.

* The definitions are based on official sources. However, specific definitions may not represent all individuals and may also change over time.

Ταυτότητα φύλου

Ο εσωτερικός και προσωπικός τρόπος με τον οποίο το ίδιο το πρόσωπο βιώνει το φύλο του, ανεξάρτητα από το φύλο που καταχωρίστηκε κατά τη γέννησή του.

Έκφραση φύλου

Το σύνολο των χαρακτηριστικών που αφορούν στη συμπεριφορά, τρόπους και αναπαραστάσεις, που σχετίζονται με τον τρόπο που τοποθετείται και εκφράζει ένα πρόσωπο το φύλο του και γίνεται αυτό αντιληπτό από τον περίγυρό του.

Σεξουαλικός προσανατολισμός

Η συναισθηματική ή/και σεξουαλική έλξη προς το άλλο φύλο, το ίδιο φύλο ή και όλα τα φύλα. Δεν περιορίζεται μόνο στη σεξουαλική ζωή ενός ατόμου, αλλά αφορά τη συνολική προσωπική και κοινωνική ταυτότητά του και συνδέεται στενά με τις προσωπικές σχέσεις που καλύπτουν την ανάγκη για αγάπη, δέσμευση και συντροφικότητα.

Γυναίκες στην Ελλάδα

53,4 στα 100: η πιο πρόσφατη επίδοση της Ελλάδας στον ευρωπαϊκό Δείκτη Ισότητας Φύλων, η χειρότερη μεταξύ των χωρών της ΕΕ.¹⁸

Οι γυναίκες στην Ελλάδα ζουν κατά μέσο όρο **6 χρόνια** περισσότερο από τους άνδρες.¹⁹

Εργάζονται **7 χρόνια** λιγότερα από τον μέσο άνδρα.²⁰

Αμείβονται **41%** λιγότερο από τους άνδρες για την ίδια εργασία.²¹

38% των γυναικών στην Ελλάδα δηλώνουν ότι έχουν βιώσει σεξουαλική παρενόχληση.²²

Το **75%** του ελληνικού πληθυσμού συμφωνεί/μάλλον συμφωνεί ότι η ελληνική κοινωνία είναι μια πατριαρχική κοινωνία.²³

Gender identity

The internal and personal way in which the person experiences their gender, regardless of the sex registered at birth.

Gender expression

The set of characteristics with regards to behaviour, manners and representations related to the way a person positions and expresses their gender and is perceived by those around them.

Sexual orientation

Emotional and/or sexual attraction to another gender, same gender or all genders. It is not limited to a person's sex life, but concerns their overall personal and social identity and is closely related to personal relationships that fulfill the need for love, commitment and companionship.

Women in Greece

53.4 out of 100: Greece's most recent rating on the European Gender Equality Index, ranked last among EU countries.¹⁸

Women in Greece live an average of **6 years** longer than men.¹⁹

They work **7 years** less than men.²⁰

They are paid **41%** less than men for the same amount of work.²¹

38% of women in Greece state they have experienced sexual harassment.²²

75% of the Greek population agree/somewhat agree that Greek society is a patriarchal society.²³

52% των ανδρών στην Ελλάδα πιστεύουν ότι οι γυναίκες υπερβάλλουν όσον αφορά τις αδικίες που υφίστανται στην Ελλάδα λόγω φύλου.²⁴

Οι γυναίκες στην Ελλάδα απασχολούνται κατά μέσο όρο **259,5 λεπτά** κάθε μέρα με απλήρωτη φροντίδα και εργασίες στο σπίτι.²⁵ Είναι κατά **38 ποσοστιαίες μονάδες** πιο πιθανό να ασχολούνται με δουλειές του σπιτιού σε σύγκριση με έναν άνδρα.²⁶

1 στους 4 άνδρες στην Ελλάδα δεν πιστεύει ότι η απασχόληση στο σπίτι έχει την ίδια αξία με την επαγγελματική εργασία.²⁷

Μόνο **21%** των βουλευτών στο Ελληνικό Κοινοβούλιο είναι γυναίκες.²⁸ Οι άνδρες εργοδότες είναι **υπερδιπλάσιοι** των γυναικών.²⁹

94% του ελληνικού πληθυσμού συμφωνεί ότι η μητέρα και ο πατέρας πρέπει να έχουν ακριβώς τις ίδιες ευθύνες στη φροντίδα των παιδιών και ότι οι γυναίκες πρέπει να διευκολύνονται ώστε να μπορούν να εργαστούν. **1 στους 4** αναφέρουν τη δυσκολία συνδυασμού μητρότητας και επαγγελματικής ζωής ως βασική αιτία που κάποια ζευγάρια αναβάλλουν ή αποφεύγουν να κάνουν παιδιά.³⁰

52% of men in Greece believe that women exaggerate regarding their view on gender-based inequities in the country.²⁴

Women in Greece dedicate an average of **259.5 minutes** each day to unpaid care and housework.²⁵

They are **38 percentage points** more likely to be engaged in housework compared to men.²⁶

1 in 4 men in Greece do not believe that housework and childcare have the same value as formal employment.²⁷

Only **21%** of the members of the Hellenic Parliament are women.²⁸ Male employers are more than **twice as many** as female employers.²⁹

94% of the Greek population agree that both mother and father should have the same responsibilities in childcare and that women should be supported so that they are able to work. **1 in 4** cite the difficulty of combining motherhood and employment as the main reason some couples postpone or avoid having children.³⁰

ΛΟΑΤΚΙ+ στην Ελλάδα

Λεσβίες, Ομοφυλόφιλοι, Αμφιφυλόφιλοι, Τρανς, Κουίρ, Ίντερσεξ και άλλες ταυτότητες φύλου, εκφράσεις φύλου και σεξουαλικοί προσανατολισμοί.

Χρονολόγιο νόμων που αποτελούν ορόσημα για τα ΛΟΑΤΚΙ+ δικαιώματα

2014, 2019: Αντιρατσιστικός νόμος που αναφέρει ρητά τις διακρίσεις με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου (Ν. 4285/2014) και τα χαρακτηριστικά φύλου (Ν. 4619/2019).

2015: Επέκταση του συμφώνου συμβίωσης στα ομόφυλα ζευγάρια (Ν. 4356/2015).

2016: Νόμος 4443/2016 κατά των διακρίσεων στην εργασία και στην απασχόληση με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου και τα χαρακτηριστικά φύλου.

2017: Νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου (Ν. 4491/2017).

2022: Απαγόρευση ιατρικών πράξεων και αγωγών σε ίντερσεξ παιδιά (Ν. 4958/2022).

2024: Νομιμοποίηση της ισότητας στον γάμο και στην τεκνοθεσία για ομόφυλα ζευγάρια (Ν. 4089/2024).

3 στα 10 ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα στην Ελλάδα έχουν αισθανθεί διακρίσεις στην εργασία τους.³¹

4 στα 10 ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα δηλώνουν ότι αποφεύγουν συχνά ή πάντα ορισμένες τοποθεσίες λόγω φόβου επίθεσης.³²

7 στους 10 πιστεύουν ότι τα τρανς άτομα δεν ζουν μια αξιοπρεπή ζωή.³³

1 στους 2 μαθητές ΛΟΑΤΚΙ+ απαντούν ότι στο σχολείο κάποιος, συχνά ή πάντα, υποστήριζε, υπερασπιζόταν ή προστάτευε τα δικαιώματά τους ως ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα.³⁴

LGBTQI+ in Greece

Lesbian, Gay, Bisexual, Trans, Queer, Intersex and other gender identities, gender expressions and sexual orientations.

Timeline of landmark laws for LGBTQI+ rights in Greece

2014, 2019: Anti-racism law that explicitly mentions discrimination based on sexual orientation, gender identity (4285/2014) and sex characteristics (4619/2019).

2015: Extension of the right to civil union to same-sex couples (4356/2015).

2016: Law 4443/2016 against discrimination at work and employment based on sexual orientation, gender identity and sex characteristics.

2017: Legal recognition of gender identity (4491/2017).

2022: Prohibition of medical procedures and treatments on intersex children (4958/2022).

2024: Extension of the right to marriage and adoption to same-sex couples (4089/2024).

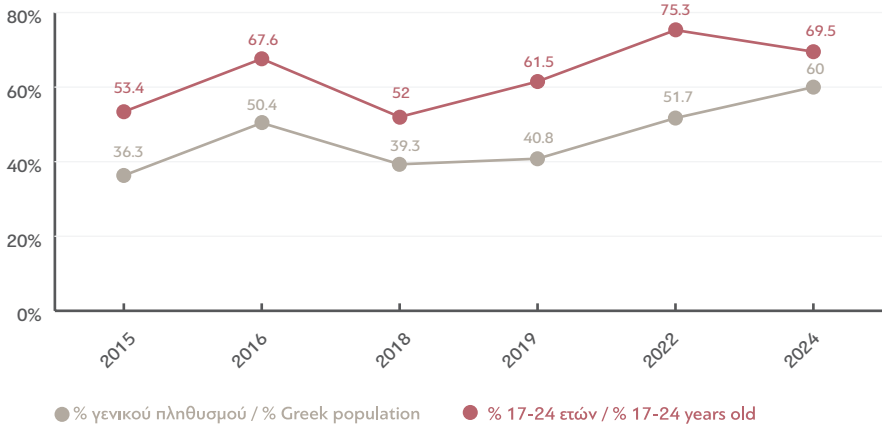
3 out of 10 LGBTQI+ people in Greece have felt being discriminated against at work.³¹

4 out of 10 LGBTQI+ people say that they often or always avoid certain locations due to fear of attack.³²

7 out of 10 believe that transgender people do not lead a decent life.³³

1 in 2 LGBTQI+ students say that someone at school, often or always, supported, defended or protected their rights as LGBTQI+ people.³⁴

Ποσοστό του ελληνικού πληθυσμού (και ειδικότερα των νέων 17-24 ετών) που συμφωνούν με την ισότητα στον γάμο:³⁵ / Percentage of Greek population (and the young, 17-24 years old) that agree with marriage equality:³⁵

Η πλειοψηφία των Ελλήνων 17-39 ετών (**53%**) συμφωνούν με την τεκνοθεσία παιδιών από ομόφυλα ζευγάρια.³⁶

The majority of Greeks aged 17-39 (**53%**) agree that same-sex couples should be allowed to raise children.³⁶

ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (ΑμεΑ)

PEOPLE WITH DISABILITIES

101 εκατ. άτομα στην ΕΕ ζουν με κάποιας μορφής αναπηρία.

101 million people in the EU have some form of disability.

Το **22%** του ελληνικού πληθυσμού έχει κάποιας μορφής αναπηρία.³⁷

22% of the Greek population have some form of disability.³⁷

1 στα 5 ΑμεΑ στην Ελλάδα δηλώνουν ότι κάποιες ανάγκες για την ιατρική περίθαλψή τους δεν καλύπτονται λόγω κόστους, απόστασης ή χρόνου αναμονής.

1 in 5 people with disabilities in Greece say that some of their medical care needs remain unmet due to cost, distance or waiting time.

28% των ΑμεΑ στην Ελλάδα ζουν σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού.³⁸

28% of people with disabilities in Greece are at risk of poverty or social exclusion.³⁸

Μόνο **4 στα 10** ΑμεΑ εργάζονται στην Ελλάδα.³⁹

Only **4 out of 10** people with disabilities in Greece are employed.³⁹

29% των ΑμεΑ 30-39 ετών στην Ελλάδα έχουν ολοκληρώσει κάποια επαγγελματική σχολή.⁴⁰

Το **86%** των Ελλήνων δηλώνουν ότι θα προσλάμβαναν εύκολα ένα ΑμεΑ ως υπάλληλο.⁴¹

ΡΟΜΑ⁴²

117.500 Ρομά ζουν στην Ελλάδα.

64% από αυτούς είναι άνεργοι.

54% απασχολούνται άτυπα.

54% των παιδιών Ρομά εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο.

69% του ελληνικού πληθυσμού δηλώνει αρνητικά προκατειλημμένο απέναντι στη λέξη «Ρομά».⁴³

29% of people with disabilities aged 30-39 in Greece have completed some vocational education.⁴⁰

86% of the Greek population say that they would readily hire a person with disabilities.⁴¹

ROMA⁴²

117,500 Roma live in Greece.

64% of them are estimated to be unemployed.

54% are informally employed.

54% of Roma children leave school early.

69% of the Greek population are prejudiced against the word "Roma".⁴³

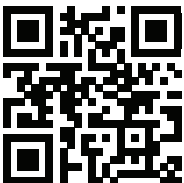
Σχετικά με τη διαNEOσις / About diaNEOσις

Η διαNEOσις είναι ένας ανεξάρτητος, μη-κερδοσκοπικός ερευνητικός οργανισμός με έδρα την Αθήνα, ο οποίος λειτουργεί από το 2016. Δημοσιεύει μελέτες και προτάσεις πολιτικής καθώς και εκτενή πρωτότυπη αρθρογραφία. Ταυτόχρονα, επικοινωνεί τα αποτελέσματα των ερευνών με απλό και προσιτό τρόπο και, επομένως, συνεισφέρει στον δημόσιο διάλογο τεκμηριωμένες προτάσεις, ολοκληρωμένη πληροφόρηση και καλές πρακτικές. Το βασικό ερώτημα που προσπαθεί να απαντήσει το ερευνητικό έργο της διαNEOσις αφορά το παραγωγικό μοντέλο της χώρας: Πώς μπορεί να γίνει πιο αποτελεσματικό, εξωστρεφές και δίκαιο αξιοποιώντας βιώσιμες αναπτυξιακές ευκαιρίες; Πώς μπορεί να προσαρμοστεί σε μεγάλες προκλήσεις του μέλλοντος, όπως είναι το δημογραφικό και η κλιματική αλλαγή; Η δραστηριότητα του οργανισμού αφορά τόσο όσους εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα στη διαμόρφωση και στην εφαρμογή πολιτικών, όσο και ευρύτερα τους πολίτες.

Διαβάστε περισσότερα για τις έρευνες και τη δραστηριότητα της διαNEOσις στο dianeosis.org

diaNEOσις is an independent, non-profit think-tank based in Athens, Greece operating since 2016. The institute publishes academic research and policy proposals as well as extensive, original articles. At the same time, it communicates its research findings in an accessible manner, thereby contributing to the public discourse with well-grounded proposals, comprehensive information, and good practices. diaNEOσις' research work seeks to answer the principal question of finding ways to make the country's production model more efficient, more extroverted, and fair, while leveraging sustainable growth opportunities and adapting to important challenges, such as demographics and climate change. The organization's activities concern not only those directly or indirectly involved in shaping and implementing policy but also the public.

Find out more about diaNEOσις' research and activities at dianeosis.org

Σκανάρετε εδώ για να εγγραφείτε
στο **newsletter της διαNEOσις**
Scan here to subscribe to
diaNEOσις' newsletter

Παραπομπές / References

1. UNHCR (n.d.). *Legal Framework*.
 2. McAuliffe, M. and L.A. Oucho (eds.) (2024). *World Migration Report 2024*. International Organization for Migration (IOM), Geneva.
 3. McAuliffe, M. and L.A. Oucho (eds.) (2024). *World Migration Report 2024*. International Organization for Migration (IOM), Geneva.
 4. IDMC (2024). *Global Report on Internal Displacement 2024*. IDCM & NRC.
 5. *Climate Change Could Force 216 Million People to Migrate Within Their Own Countries by 2050* [Press release No 2022/12/CCG] (2024, Σεπτέμβριος 13). World Bank Group.
 6. UN Tourism (n.d.). *Global and regional performance*.
 7. ΕΛΣΤΑΤ (2023). *Αποτελέσματα Απογραφής Πληθυσμού Κατοικιών 2021*.
 8. ΕΛΣΤΑΤ (2023). *Αποτελέσματα απογραφής πληθυσμού κατοικιών 2021*.
 9. Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών (2021). *Πολιτογράφηση για... λίγους*. [Δελτίο τύπου].
 10. ΥΠΕΣ (2024). *Π.Ε.Γ.Π. Απρίλιος 2024 – Τράπεζα Θεμάτων – Θεματική Ενότητα Πολιτισμός, Θέμα 2*, σελ. 1.
 11. *Ασυνόδευτα Ανήλικα – Στοιχεία Ιουλίου 2024* [Δελτίο Τύπου] (2024, Ιούλιος 2). Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας.
 12. Eurostat Data Browser (n.d.). *Immigration by age group, sex and citizenship*. Ανακτήθηκε 24.07.24, και Eurostat Data Browser (n.d.). *Emigration by age group, sex and citizenship*. Ανακτήθηκε 24.07.24, επεξεργασία διαΝΕΟσις.
 13. Shire, W. (2009). *Home* [ποίημα].
 14. διαΝΕΟσις (2020). *Οι απόψεις των μεταναστών και των προσφύγων (παλαιών και νέων) που βρίσκονται στην Ελλάδα*.
 15. Λεοντίδης, Β., Τσαγκρώνη, Β., Βοσινάκης, Γ., Γεροδήμος, Ρ., Δημοπούλου, Δ., Καρυώτης, Γ., & Σκληπάρης, Δ. (2020). *Συγκριτική ανάλυση ένταξης μεταναστών και προσφύγων στην Ελλάδα: προσωπικές εμπειρίες, βέλτιστες πρακτικές, προτάσεις πολιτικής*. διαΝΕΟσις.
 16. διαΝΕΟσις (2024). *Τι πιστεύουν οι Έλληνες – Μέρος Β': Η Ελλάδα στην Ευρώπη & στον κόσμο και η μετανάστευση*.
 17. Ιστοσελίδα του European Institute for Gender Equality, Ιστοσελίδα του Πρωθυπουργού (κ.κ.). *Εθνική Στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ+, και Νόμος 4491/2017*.
 18. EIGE (2022). *Gender Equality Index: Greece*.
 19. *What does your life look like as a woman from Greece?* [Graph] (n.d.). In Gender Equality Index. EIGE.
 20. *What does your life look like as a woman from Greece?* [Graph] (n.d.). In Gender Equality Index. EIGE.
 21. *What does your life look like as a woman from Greece?* [Graph] (n.d.). In Gender Equality Index. EIGE.
 22. διαΝΕΟσις (2024). *Τι πιστεύουν οι Έλληνες – Μέρος Α': Σύγχρονες προκλήσεις, πλαίσιο αξιών, θεσμοί και ομάδες ειδικού ενδιαφέροντος*.
 23. ETERON & King's College London (2024). *Gender Divide*. ETERON.
 24. ETERON & King's College London (2024). *Gender Divide*. ETERON.
 25. *Gender gap in unpaid care and housework* [Graph] (n.d.). In OECD Dashboard on Gender Gaps, Greece.
 26. *What does your life look like as a woman from Greece?* [Graph] (n.d.). In Gender Equality Index. EIGE.
 27. διαΝΕΟσις (2024). *Τι πιστεύουν οι Έλληνες – Μέρος Α': Σύγχρονες προκλήσεις, πλαίσιο αξιών, θεσμοί και ομάδες ειδικού ενδιαφέροντος*.
-

-
28. *Share of women in lower or single houses of parliament* [Graph] (n.d.). In OECD Dashboard on Gender Gaps, Greece.
 29. *Share of self-employed who are employers* [Graph] (n.d.). In OECD Dashboard on Gender Gaps, Greece.
 30. διαΝΕΟσις (2024). *Τι πιστεύουν οι Έλληνες – Μέρος Α': Σύγχρονες προκλήσεις, πλαίσιο αξιών, θεσμοί και ομάδες ειδικού ενδιαφέροντος*.
 31. European Union Agency for Fundamental Rights – FRA (2020). *EU LGBTI survey II A long way to go for LGBTI equality*. Country data – Greece.
 32. European Union Agency for Fundamental Rights – FRA (2020). *EU LGBTI survey II A long way to go for LGBTI equality*. Country data – Greece.
 33. ETERON & King's College London (2024). *Gender Divide*. ETERON.
 34. European Union Agency for Fundamental Rights – FRA (2020). *EU LGBTI survey II A long way to go for LGBTI equality*. Country data – Greece.
 35. διαΝΕΟσις (2024). *Τι πιστεύουν οι Έλληνες – 2024*.
 36. διαΝΕΟσις (2022). *Τι πιστεύουν οι Έλληνες – Μέρος Α'*.
 37. *Percentage of people with a disability per country* [Graph]. (n.d.). In Disability in the EU: facts and figures. European Council & Council of the European Union.
 38. European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion, Strati, E. (2023). *European Semester 2022-2023 country fiche on disability equality: Greece: with comparative data Annex provided by EDE*. Publications Office of the European Union.
 39. European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion, Strati, E. (2023). *European Semester 2022-2023 country fiche on disability equality: Greece: with comparative data Annex provided by EDE*. Publications Office of the European Union.
 40. European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion, Strati, E. (2023). *European Semester 2022-2023 country fiche on disability equality: Greece: with comparative data Annex provided by EDE*. Publications Office of the European Union.
 41. διαΝΕΟσις (2017). *Τι πιστεύουν οι Έλληνες – 2017*.
 42. Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας (Επιμ.) (2022). *Καταγραφή Οικισμών και Πληθυσμού Ρομά σε εθνικό επίπεδο (έτους 2021)*. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας.
 43. διαΝΕΟσις (2024). *Τι πιστεύουν οι Έλληνες – Μέρος Β': Η Ελλάδα στην Ευρώπη & στον κόσμο και η μετανάστευση*.
-

